

Asia: VN/4677/2021

Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2020 päivitys

Taustakysymykset

Vastaajan taustaorganisaatio

Vammaisjärjestö [Invalidiliitto ry]

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet oppaan päivittäminen jatkossa?

Ovatko nykyiset luovutusperusteet olleet hyödyllisiä?

melko paljon

Kenen tehtävänä pitäisi olla luovutusperusteiden päivittämisen koordinointi?

Sosiaali- ja terveysministeriö

Mitä muuta haluaisit sanoa apuvälineiden luovutusperusteiden päivittämisestä?

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan ja ohjausvastuuseen kuuluvat kuntoutus ja lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet. Hyvinvointialueen vastuuttaminen tarkoittaisi "pukki kaalimaalla" -ilmiötä eli apuvälinepalveluiden luovutuksesta vastaava maksaja vastaisi myös niitä koskevien ohjeiden työstämisestä. STM on luonteva koordinoija, koska se ohjaa apuvälineasetuksen toimeenpanoa. Kannatamme työryhmän muodostamista, jossa on mukana vammaisia apuvälineen käyttäjiä ja vammaisjärjestöjen edustajia.

1. Johdanto

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

2.1.1 Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluiden perusta

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Invalidiliitto katsoo, ettei YK:n vammaissopimus eikä STM:n apuvälineasetus tunne yhtenäisiin kiireettömän hoidon perusteisiin kirjatun kaltaista ensisijaisuusedellytystä. Apuvälineratkaisu tulee tehdä vammasta tai sairaudesta aiheutuvasta yksilöllistä tarpeesta ja apuvälineen tulee kompensoida vammasta tai sairaudesta aiheutuvaa haittaa arjen toiminnoissa. Apuvälineellä toki voi olla jokin asiakkaan toimintakykyä edistävä, parantava tai ylläpitävä tarkoitus tai apuväline voi estää toimintakyvyn heikentymistä. Apuvälineoppaassa mainittu välttämättömyys ei seuraa lainsäädännöstä. Tämänkaltainen kirjaus voi aiheuttaa tarkoituksenmukaisuusharkintaa.

2.1.2 Vammaispalvelulain mukaiset palvelu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

2.1.3 Kelan ammatillisen kuntoutuksen apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

2.2 Apuvälinepalvelut eri asumismuodoissa

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Invalidiliitto ry kanteli vuonna 2012 oikeusasiamiehelle siitä, että sairaanhoitopiirit epäsivät ilman yksilökohtaista harkintaa vaikeavammaisilta henkilöiltä tarvittavia lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineitä, kuten suihkutuoleja, säädettäviä sähkösätkyjä ja henkilönostimia. Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen pyysi sosiaali- ja terveystieteiden ministeriötä ohjaamaan sairaanhoitopiirit apuvälineasetuksen mukaiseen käytäntöön. Ministeriö ilmoitti laativansa aiheesta yksityiskohtaisia ohjeita ja seuraavansa asetuksen soveltamista (oikeusasiamiehen päätös 20.12.2012, dnro 2495/4/12, julkaistu myös oikeusasiamiehen verkkosivuilla: www.oikeusasiamies.fi). Ministeriö totesi sittemmin antamassaan kuntainfossa ”Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinekäytännöt asumispalveluyksiköissä” 2/2013, että kaikilla asumispalveluyksiköiden asukkailla, jotka täyttävät

apuvälineasetuksen 1 §:n edellytykset, on yksiköiden varustetasosta huolimatta oikeus asetuksen mukaisiin yksilöllisen arvion perusteella luovutettaviin lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineisiin. Invalidiliitto katsoo, että apuvälineoppaan kohta vastuunjaosta asumispalveluyksikön ja apuvälineyksikön (asiakas) välillä on kategorinen ja lainvastainen.

5. Apuvälineratkaisu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Vammaisen henkilön apuvälinetarve tulee arvioida yksilöllisesti ja on otettava huomioon asiakkaan toimintakyky. Invalidiliitto katsoo, ettei hankintalain käyttö ja perusvalikoima apuvälineistä voi sivuuttaa vammaisen henkilön yksilöllistä tarvetta. Kilpailutusten onnistuminen apuvälineiden käyttäjien, tuottajien ja järjestäjien näkökulmasta edellyttää asiakasosallisuuden vahvistamista osana kilpailutusprosessia.

Suorahankintaa on myös tosiasiallisesti käytettävä. Edelleen välttämättömyyttä ei ole asetettu lainsäädännössä lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineen luovutuksen edellytykseksi. Apuvälineoppaan tulisi yhdenmukaistaa valtakunnallisesti lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet. Siten tuo "paikalliset toimintakäytännöt" tulisi poistaa tekstistä.

6.1 Potilas- ja laiteturvallisuus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

6.2.1 Apuvälineen luovuttavan tahon vastuu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Kyllä

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

6.2.2 Apuvälineen käyttäjän vastuu

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Invalidiliitto katsoo, että apuvälineen vahingoittumiseen ja katoamiseen liittyvä korvausvastuu myös lapsen osalta on liian tiukasti ilmaistu, joten kohtaan tulee lisätä lause: ”Korvausvastuuta voidaan sovittaa ottaen huomioon apuvälineen käyttäjän elämäntilanne ja apuvälineen vahingoittumiseen tai katoamiseen liittyvät olosuhteet.”

6.3 Apuvälineen huolto/korjaus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Invalidiliitto katsoo, että apuvälineen huolto- ja korjausvastuu tulee toteuttaa nykyistä ripeämmin ja toimintakäytännöt joustavoittaa vastaamaan asiakkaan tarpeita.

Apuvälineen käyttäjän tulee voida lähestyä apuvälinehuoltoa monikanavaisesti, myös iltaiikään sekä viikonloppuisin. Myös näinä aikoina on tärkeää, että asiakas saa välttämättömän liikkumisen apuvälineensä huolletuksi. Oppaan sanamuoto ”mahdollisuuksien mukaan” korvaavan apuvälineen luovuttamisesta odotusajaksi lieventää terveydenhuollon vastuuta viivytyksettömästä toiminnasta.

Korvaava apuväline tulee antaa, kun taustalla on yksilöllinen tarve, ei arvioitu välttämättömyys. Esimerkiksi korvaava liikkumisen apuväline, jotta vammaisen ihminen pääsee liikkumaan myös apuvälineen pidemmän huoltotarpeen aikana. Olemme saaneet tietoomme, että kaksoiskappaleiden myöntämisissä on erilaisia toimintaperiaatteita, joiden seurauksena asiakas voi jäädä kokonaan ilman tarvitsemaansa apuvälinettä.

6.4 Apuvälineiden kuljetus

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Esimerkkikirjaus pelkästään sähkösäätöisestä sängystä voi rajata muut kooltaan suuret ja painavat apuvälineet kuljetusten ulkopuolelle siten, että esim. suuret sähköpyörätuolit voivat jäädä kuljetusten ulkopuolelle. Kuljetusten tarpeellisuutta on hyvä arvioida laajemmin koskemaan mm. yksilöllisten liikkumisen apuvälineiden huoltotöiden kohdalla. Invalidiliitto ehdottaa toimintakäytänteeksi, jo paikoin kokeiltuakin tapaa, jossa apuvälinehuolto liikkuu asiakkaiden luo. Tätä tukee myös apuvälinepalveluiden maksuttomuus periaate.

6.5 Kaksoiskappale

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Invalidiliitto katsoo, että lapsen vuoroasumistilanteissa tarvittavin apuvälineiden saatavuus molempiin koteihin tulisi olla mahdollista. Esimerkiksi seisomatelineen käyttöä voidaan edellyttää niin päiväkodissa tai koulussa sekä kotona osallistumisen tukemisena, joten ensisijaisuudelle ei ole esitetty riittäviä perusteita eikä tavoitetta asettaa yksi seisomateline vain johonkin toimintaympäristöön.

7. Oppaassa käytetyt käsitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Invalidiliiton neuvontapalveluun on tullut yhteydenottoja esim., ettei alaraajaproteesia ole luovutettu apuvälineenä, koska apuvälineen käyttäjän pyöräilyn on tulkittu olevan harrastusluonteista ja oppaassa harrastus ei oikeuta luovuttamaan apuvälineitä. Harrastusta koskeva kuvaus on siten hyvin problemaattinen. Invalidiliitto huomauttaa lisäksi, että yhdenvertaisuuden kannalta ongelmallista on, kun esim. sähköpyörätuolialibandyyn tai koripalloon ei luovuteta esim. lapsille ja nuorille yksilöllistä lajipyörätuolia, vaikka yhteiskunnassa ihmisten odotetaan yhä enemmän liikkuvan ja pitävän itsenäisesti huolta terveydestään ja hyvinvoinnistaan. Lajipyörätuoli maksaa tuhansia euroja eikä perheillä ole varaa fyysisesti vammaisten lastensa ko. harrastuksiin apuvälineiden kalleuden takia.

04 27 09 Lihastimulaattorit, ei ortooseina käytettävät

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

05 Välineet taitojen harjoittamiseksi

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Invalidiliitto katsoo, että seisomatelineen käyttöä koskevassa kirjauksessa ei huomioida riittävästi esim. lapsen vuoroasumistilanteita, jolloin lapsella on kaksi kotia. Toisaalta seisomista voidaan edellyttää niin päiväkodissa tai koulussa sekä kotona osallistumisen tukemisena, joten ensisijaisuudelle ei ole esitetty riittäviä perusteita eikä tavoitetta asettaa yksi seisomateline vain johonkin toimintaympäristöön. Seisomatelineen käyttäminen fysioterapiassa näyttää oppaan kirjausten mukaisesti sulkevan sen pois arjen toiminnoista.

06 15 Toiminnalliset hermo-lihasstimulaattorit ja hybridiortoosit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 30 09 Silmäripset ja kulmakarvat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

06 30 21 Silmäproteesit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

09 54 Sukupuolielämän apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Invalidiliitto katsoo, että kohtaan tulee lisätä: "apuvälineeseen voidaan teettää yksilöllisen harkinnan mukaan muutostöitä, kun asiakkaan toimintakyky niin edellyttää (esim otekahva)." Lisäksi seksuaaliapuvälineinä käytäviltä tuotteilta puuttuu usein CE-merkintä. Tältä osin olisi hyvä, jos tuotteiden luovuttamista apuvälineenä voitaisi tilannekohtaisesti joustaa, vaikka ko. merkintä puuttuu.

12 03 03 03 Kävelykepit, valkoiset

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

12 23 Sähköpyörätuolit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Sähköpyörätuoliin liittyvänä lisävarusteena tulee mainita lisäksi ajovalot ja tarvittaessa hissi. Ajovalot lisäävät apuvälineen käyttäjän turvallisuutta.

12 39 01 Opaskoirat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 Näkemisen apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 03 Valonsuodattimet (absorptiolasit)

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 06 01 Silmälasilinssit, 22 03 06 02 Kehykset

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 06 03 Piilolinssit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 09 Suurentavat lasit, linssit ja linssikokoonpanot

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 03 18 Suurennuslaitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 06 27 Kuulon apuvälineiden lisävarusteet, 22 06 90 01 Pantakojeet, 22 18 24 Radiotaajuuslähetinjärjestelmät

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 12 21 Kannettavat pistekirjoituksen muistiinpanovälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 27 16 Muistin tukena toimivat apuvälineet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 30 15 Lukutelineet ja kirjanpitimet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

22 33 Tietokoneet ja päätelaitteet

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

90 01 02 Avustajakoirat

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

Invalidiliitto esittää, että vamman laadun kuvaus vaikea-asteisuudesta tulee poistaa, koska ei ole olemassa mitään mittaria tästä eikä edes STM:n apuvälineasetus edellytä vamman vaikea-asteisuutta. Opaskoiran kohdalla vaikea heikkonäkyisyys voidaan sen sijaan mitata, joten se ei ole analogisesti sovellettavissa avustajakoiran luovutukseen, koska näillä koirilla on eri käyttötarkoitus. YK:n vammaissopimuksen artiklan 1 (Tarkoitus) mukaisesti tulisi edellyttää pitkäaikaista fyysistä vammaa tai sairautta vaikea-asteisuuden sijaan.

Invalidiliitto esittää seuraavaa tekstimuotoilua avustajakoirien luovutusperusteiksi. Näemme, että avustajakoirat ovat osa fyysisesti toimintarajoitteen henkilön yksilöllistä kuntoutusprosessia ja apuvälinepalveluita. On tärkeää avustajakoiran luovuttamisen lähtökohtana, että kohderyhmä on selkeästi määritelty. Olemme pyrkineet tekstissämme täsmentämään avustajakoirien arviointi-, käyttöön perehdytys- ja seurantaprosesseja. Lisäksi vastuiden tulee olla selkeät; asiakas, julkinen terveydenhuolto ja palveluntuottaja.

“Koirat, jotka avustavat fyysisesti toimintarajoitteisia henkilöitä päivittäisissä toiminnoissa kotona ja kodin ulkopuolella.

Avustajakoira voidaan luovuttaa pysyvästi tai pitkäaikaisesti fyysisesti toimintarajoitteiselle henkilölle, jonka itsenäistä, fyysistä toimintakykyä koiran apu lisää.

Henkilö tarvitsee koiran apua säännöllisesti ja monipuolisesti omatoimiseen suoriutumiseen, osallistumiseen ja/tai liikkumiseen, ja apuvälineiden ja palveluiden kokonaisvaltaisen arvion perusteella koiran apu vastaa asiakkaan yksilöllisiä tarpeita.

Koira avustaa päivittäin arjen eri toiminnoissa esimerkiksi nostamalla, hakemalla ja kantamalla tavaroita, painamalla katkaisijoita, avaamalla ja sulkemalla ovia ja laatikoita, avustamalla riisuuntumisessa sekä muissa asiakkaan tarvitsemisissä yksilöidyissä tehtävissä.

Avustajakoiran ohjaajalta edellytetään riittävää fyysistä ja psyykkistä toimintakykyä sekä sitoutumista ja kokonaisvaltaista kykyä huolehtia koiran hyvinvoinnin ja sen osaamisen ylläpidosta. Ohjaajan sosiaalisen ja fyysisen toimintaympäristön tulee mahdollistaa koiran hyvinvoinnin ylläpito.

Julkisen terveydenhuollon asiantuntija tekee arvion luovutusperusteiden täytymisestä ja asiakkaan soveltuvuudesta avustajakoiran ohjaajaksi.

Sen lisäksi palveluntuottajat arvioivat henkilön soveltuvuuden avustajakoiran käyttäjäksi käytännössä yksilöllisen arvioinnin avulla varmistuakseen asiakkaan toimintakyvyn ja toimintaympäristön mahdollistavan koiran hyvinvoinnista ja osaamisesta huolehtimisen.

Mikäli avustajakoiraprosessi tämän jälkeen etenee, luovuttaa palveluntuottaja soveltuvan, asiakkaan tarpeita vastaavaksi koulutetun koiran asiakkaan käyttöön terveydenhuollon päätöksen mukaisesti.

Koiranohjaajan perehdytys ja koiran käyttöön luovutus toteutetaan asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Julkisen terveydenhuollon asiantuntija seuraa koiran ohjaajan toimintakykyä ja tarpeita osana kuntoutusprosessia. Palveluntuottaja huolehtii avustajakoirakon osaamisen seurannasta ja tarvittavasta lisäkoulutuksesta sekä koiran hyvinvoinnin seurannasta. Onnistuneen seurantaprosessin edellytyksenä on asiakkaan, julkisen terveydenhuollon ja palveluntuottajan säännöllinen yhteistyö.

Avustajakoiran omistaa palveluntuottaja, jolta julkinen terveydenhuolto ostaa palvelun sopimuksen mukaisesti.

Avustajakoiran poistuessa työtehtävistä fyysisesti toimintarajoitteisen henkilön apuvälineprosessi toteutetaan uudelleen.”

LIITE 2 Lääkinnällisenä kuntoutuksena korvattavat silmälasit

Ovatko kommentoitavat kappaleet ja luovutusperusteet selkeitä ja ymmärrettäviä?

-

Mikäli vastasit että ei, niin tee tähän ehdotus tekstin selkeyttämiseksi

-

Yleiset kommentit päivityksestä

Miten opasta tulisi kehittää jatkossa?

Päivitetty opas tulisi kääntää myös ruotsin kielelle. Kyseessä on tärkeä käytäntöjä ohjaava asiakirja ja yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta olisi olennaista, että tämä tieto olisi käytettävissä myös ruotsinkielisille sote-alan ammattilaisille sekä ruotsinkielisille apuvälineiden käyttäjille. Ruotsi on suomen ohella virallinen kieli.

Mikäli opasta ei käännetä ruotsin kielelle, on ilmeinen vaara, että ruotsinkieliset apuvälineiden käyttäjät joutuvat eriarvoiseen asemaan äidinkielestään johtuen, suhteessa suomenkielisiin, joilla on pääsy oppaaseen itselleen ymmärrettävällä ja saavutettavalla kielellä.

Sähköpotkulauta on välttämätön liikkumisen apuväline esim. joillekin lyhytkasvuisille henkilöille ja tämä tulisi huomioida luovutusperusteissa silloin, kun ”manuaalinen potkulauta” ei riittävästi mahdollista liikkumista arjessa.

Saksanen Riitta
Invalidiliitto ry